

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้ามีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และ ขนาดของสถานศึกษา โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในปีการศึกษา 2553 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 137 คน และ ครู จำนวน 1,431 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 101 คน และ ครู จำนวน 303 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จากการกำหนดขนาดโดยการเปิดตารางเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างอิงใน สิทธิ ธีรสรณ์, 2542 , หน้า 283)

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งการกำหนดตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู แต่ละขนาดของสถานศึกษานั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำจำนวนของกลุ่มตัวอย่างมาเทียบสัดส่วนร้อยละของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอวังทอง อำเภอเนินมะปราง และอำเภอบางกระทุ่ม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งสิ้น จำนวน 404 คน ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของ สถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู	
	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	71	52	403	85
ขนาดกลาง	49	36	640	135
ขนาดใหญ่	17	13	388	83
รวม	137	101	1,431	303

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ขนาดสถานศึกษา อำเภอวังทอง	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู	
	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	33	24	195	25
ขนาดกลาง	27	20	369	48
ขนาดใหญ่	10	7	240	30
รวม	70	51	804	103

ขนาดสถานศึกษา อำเภอนีนมะพร้าว	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู	
	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	13	9	65	19
ขนาดกลาง	14	11	163	49
ขนาดใหญ่	5	4	102	31
รวม	32	24	330	99

ขนาดสถานศึกษา อำเภอบางกระพุ่ม	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู	
	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	25	19	143	48
ขนาดกลาง	8	6	108	37
ขนาดใหญ่	2	1	46	16
รวม	35	26	297	101

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้ ประกอบด้วยคำถาม แบ่งเป็น 5 หลักการ คือ

1. การสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน จำนวน 12 ข้อ
2. การสื่อสารระหว่างกันแบบเปิดเผย จำนวน 7 ข้อ
3. การปรึกษาหารือกัน จำนวน 8 ข้อ
4. การสร้างความร่วมมืออย่างแข็งขัน จำนวน 8 ข้อ
5. การติดตามและส่งเสริมการพัฒนาทีมงานอย่างต่อเนื่อง จำนวน 10 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามส่วนนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ชนิด 5 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน แต่ละระดับมีความหมายดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2552, หน้า 241)

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ระดับน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแนวคิดแบบจำลอง (Model) ของ (Peter และคณะ, 1975 อ้างอิงใน ฅนฐรพณธ์ เขจรนนทนและคณะ . 2545, หน้า 90 - 92) เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดขอบเขตของข้อคำถามและสร้างคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้า

3. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาตามผลการสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการศึกษาและมีความสอดคล้องกับ แนวคิดของแบบจำลอง (Model) ของ (Peter และคณะ, 1975 อ้างอิงใน ณีฐสุพันธ์ เขจรนันท์และคณะ, 2545, หน้า 90 - 92) ซึ่งใช้เป็นกรอบแนวคิดแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษามาเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญดังรายนามต่อไปนี้

4.1 ดร.อนุชา กอนพวง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.2 ดร.สุกัญญา แซ่มซ้าย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.3 นายดลวัฒน์ นิมสุวรรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่ชัยเจริญ

อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

4.4 นายบรรยงค์ พาพิมพ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำริน

และ ประธานกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาวังทอง 1 อำเภอวังทอง

จังหวัดพิษณุโลก

4.5 นางฉวีวรรณ แยมเสมอ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนชาติตระการ

วิทยา อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

5. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาโดยใช้สูตรค่า IOC (Index of congruence)

5.1 นำข้อคำถามและเนื้อหาของจุดประสงค์ของการสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

+ 1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และ

นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการศึกษาค้นคว้า

0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และ
 นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการศึกษาค้นคว้า

- 1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์
 และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการศึกษาค้นคว้า

5.2 รวบรวมสรุปข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแก้ไขและหา
 ความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
 กับเนื้อหา (Index of item- Objective congruence : IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC
 ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปมาปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ ปรับปรุงและแก้ไขอีกครั้ง
 ให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยมีผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้อ อยู่ในช่วง
 0.6 – 1 (ผลการวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก ก)

6. นำแบบสอบถามไปทดสอบลองใช้ Try Out กับคณะครูโรงเรียนวัดกรมธรรม์ และ
 คณะครูโรงเรียนบ้านบึงพระ (เจริญ – จันอนุสรณ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่ม
 ตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง โดยใช้วิธีหาค่า
 สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (อ้างอิงในไพศาล วรคำ, 2552, หน้า
 256-258) เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
 จำนวน
 45 ข้อ

7. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดย
 ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ค่า
 ความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

8. นำแบบสอบถามเสนอต่อ รศ.ดร.ปัญญา สังขวดี อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเป็น
 ครั้งสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
 การศึกษาค้นคว้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู
2. ผู้ศึกษาค้นคว้าทำบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์แนบไปพร้อมกับหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา และครูในแต่ละสถานศึกษา ดำเนินการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมส่งข้อมูลแบบสอบถาม ด้วยตนเอง และบางส่วนผู้ศึกษาส่งที่ล็อกเกอร์ รับเอกสารของสถานศึกษา ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
4. แบบสอบถามที่ส่งไปยังโรงเรียน จำนวน 404 ฉบับ ได้รับคืนมาจริง จำนวน 404 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์แปลผลดังนี้ (ไพศาล วรคำ. 2552 , หน้า 406)
  - 4.50 – 5.00 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ระดับมากที่สุด
  - 3.50 – 4.49 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t – test Independent)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำงานตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบ ค่าเอฟ (F – test Independent) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างนำไปทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การทดสอบค่า t -test และค่า F –test